

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1655/2019
10.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Вера Ђоровић, адвокат из ..., против туженог ТП „Србија“ АД из Крагујевца, чији је пуномоћник Зорка Борозан, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2691/18 од 24.01.2019. године, исправљене решењем тог суда Гж1 2691/18 од 12.03.2019. године, на седници одржаној 10.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2691/18 од 24.01.2019. године, исправљена решењем тог суда Гж1 2691/18 од 12.03.2019. године у ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1340/17 од 26.03.2018. године, у ставу трећем и четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиље, којим је тражила да се обавезе тужени да накнади тужилји трошкове парничног поступка у износу од 361.415,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова поступка.

Образложење

Основни суд у Крагујевцу, пресудом П1 1340/17 од 26.03.2018. године, делимично је усвојио тужбени захтев тужиље, тако што је обавезао туженог да исплати тужилји на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2010. годину, износ од 6.168,00 динара, са законском затезном каматом од 14.05.2010. године до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења (став први изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиље, за исплату разлике између потраживаног и досуђеног износа у изреци под 2) накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2010. годину и то за износ од 17.000,00 динара, са законском затезном каматом на исти почев од 14.05.2010. године до коначне исплате (став други изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев

тужиље, којим је тражила да се обавезе тужени да исплати тужиљи на име неисплаћеног дела отпремнине износ од 499.757,92 динара, са законском затезном каматом почев од 14.05.2020. године до коначне исплате (став трећи изреке). Одлучио је и да свака странка сноси своје трошкове (став четврти изреке).

Апелациони суд у Крагујевцу, пресудом Гж1 2691/18 од 24.01.2019. године, исправљеном решењем тог суда Гж1 2691/18 од 12.03.2019. године, одбио је као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Крагујевцу П1 1340/17 од 26.03.2017. године у ставу првом изреке (став први изреке). Преиначио је пресуду Основног суда у Крагујевцу П1 1340/17 од 26.03.2018. године у ставу трећем и четвртном изреке, тако што је 1) усвојио тужбени захтев тужиље и обавезао туженог да исплати тужиљи на име разлике од исплаћене до припадајуће отпремнине износ од 499.757,92 динара, са законском затезном каматом од 14.05.2010. године до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде и 2) обавезао је туженог да накнади тужиљи трошкове парничног поступка у износу од 361.415,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у односу на одлуку садржану у ставу другом изреке (у преиначујућем делу), тужени је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. У ревизији је између осталог предложено да се обавезе тужиља да накнади туженом трошкове поступка у износу од 539.325,00 динара по Адвокатској тарифи, трошкове поступка по Таксној тарифи и трошкове ове ревизије према Адвокатској тарифи.

Тужиља је благовремено поднела одговор на ревизију и предложила да се посебна ревизија туженог одбије као неоснована и потврди пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2691/18 од 24.01.2019. године.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у преиначујућем делу, на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. у вези члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14 и 87/18) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У проведеном поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била запослена код туженог на неодређено време до доношења решења туженог од 14.04.2010. године, којим је тужиљи престао радни однос отказом уговора о раду због престанка потребе за њеним радом. Утврђено је да ће тужиљи бити исплаћена отпремнина у износу од 180.000,00 динара (став трећи решења) на основу споразума број 1199-5 од 14.04.2010. године и између осталог тужиља упућена да своја права у погледу новчане накнаде, права из пензијског осигурања и здравствене заштите у смислу члана 160. Закона о раду, оствари код Националне службе за запошљавање (став четврти решења). У наведеном споразуму од 14.04.2010. године, закљученом између тужиље и туженог, тужиља је потврдила да су исплатом отпремнине у износу од 180.000,00 динара измирена сва

потраживања из радног односа до његовог престанка, везано за зараду, накнаде зараде и накнаде трошкова и других примања и евентуална штета, осим зараде за март и април 2010. године и да се потписом овог споразума тужиља одрекла било каквих потраживања према послодавцу за исплату зараде, накнаду зараде, накнаде трошкова и других примања и евентуалне штете, осим напред наведених зарада. Тужени је 13.05.2010. године исплатио тужиљи отпремнину у износу од 180.000,00 динара. Појединачни колективни уговор туженог је закључен између представника синдиката запослених код туженог и генералног директора туженог, дана 03.09.2003. године, који је донет на неодређено време у складу са тада важећим Законом о раду („Службени гласник РС“ број 70/2001) и овај Колективни уговор је важио у тренутку када је тужиљи престао радни однос. Чланом 72. наведеног Појединачног колективног уговора утврђено је право запослених на отпремнину у износу од 200 евра за сваку годину укупног стажа осигурања запослених, као и остала права предвиђена законом и општим колективним уговором. Висина утуженог потраживања на име разлике између исплаћене и припадајуће отпремнине према члану 72. Појединачног колективног уговора утврђена је вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке. Тужени је закључењем уговора о продаји капитала методом јавне аукције (куповина са отплатом на рате) број 1.1566/07-1508/02 закљученог 20.09.2007. године ушла у поступак приватизације. Саставни део наведеног уговора чини анекс I, у коме је садржан социјални програм који ће се примењивати у субјекту и после закључења уговора. Истим анексом, купац се обавезао да у оквиру субјекта приватизације обезбеди поштовање свих права запослених утврђених Појединачним колективним уговором, као и другим општим актима субјекта, важећим у тренутку закључења овог уговора све до промене истих у складу са законом (став први). Последња рата из уговора о приватизацији је исплаћена 30.11.2011. године, када је и завршен поступак приватизације.

Првостепени суд је имајући у виду да је Појединачни колективни уговор туженог закључен у време важења Закона о раду („Службени гласник РС“ број 70/01), где је одредбом члана 151. било прописано, да се може закључити на неодређено или на одређено време, а Закон о раду који је ступио на правну снагу 23.03.2005. године ограничио трајање важења Колективних уговора на три године, да је одредба члана 78. Појединачног колективног уговора туженог у супротности са одребама важећег Закона о раду, па како се Појединачни колективни уговор од 03.09.2003. године не може применити на радно-правне ситуације настале после 23.03.2008. године, односно по истеку три године од ступања на снагу Закона о раду, имајући у виду и да тужиља, којој је радни однос престао 14.04.2010. године, исплату разлике отпремнине потражује на основу одредби Колективног уговора чије је важење престало, то је наведено потраживање неосновано, због чега је одбио тужбени захтев тужиље у том делу.

Другостепени суд је закључио да, како се одредбом Анекса I уговора о купопродаји тужени обавезао на исплату отпремнине у износу од 200 евра за сваку годину укупног стажа осигурања запосленог, утврђену у члану 72. Појединачног колективног уговора, односно на извршење дефинисаних права и обима обавеза на дан закључења уговора о купопродаји и анекса, да се у конкретној ситуацији не ради о продуженом дејству Колективног уговора, већ о извршењу уговорне обавезе. Затим, да уговорну обавезу преузету наведеним уговором о купопродаји са Анексом I тужени је дужан да испуни, односно да тужиљи исплати разлику између отпремнине обрачунате

у висини од 200 евра по години стажа осигурања и исплаћене отпремнине, пре свега што исплата отпремнине представља један од законом утврђених облика правне заштите запослених у случају престанка радног односа због увођења технолошких, економских и организационих промена, које су у смислу одредбе члана 60. став 4. Устава Републике Србије, нико не може одрећи, због чега тужила има право на исплату припадајућег, а неисплаћеног дела отпремнине.

Основано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права, на који законски разлог овај суд пази и по службеној дужности, у смислу члана 408. ЗПП, због чега је другостепена пресуда преиначена и одбијена жалба тужиле.

Наиме, на основу одредби члана 263. и 264. став 1. Закона о раду, који је ступио на снагу 23.03.2005. године, Појединачни колективни уговор закључен између представника синдиката и директора туженог, 03.09.2003. године, не може бити примењен на радно-правне ситуације настале после 23.03.2008. године, односно по истеку рока од три године од ступања на снагу наведеног Закона о раду. Појединачни колективни уговор туженог је закључен на неодређено време а такав Колективни уговор је у супротности са одредбом члана 263. важећег Закона о раду, којим је предвиђено ограничење рока на који се закључује Колективни уговор (у периоду од три године) и престанак важења уговора, ако се учесници уговарања другачије не споразумеју, а најкасније 30 дана пре истека његовог важења. Према томе, како је одредба Појединачног колективног уговора туженог о неограниченом трајању у супротности са важећим Законом о раду, то у смислу одредбе члана 284. став 1. истог закона, нису могле остати на снази после 23.03.2008. године.

Правилан је закључак првостепеног суда о одбијању тужбеног захтева ради исплате на име разлике у отпремнини, јер је тужилци радни однос код туженог престао на основу решења, отказом уговора о раду од 14.04.2010. године, дакле, по истеку више од пет година од ступања на снагу Закона о раду, који прописује ограничење рока важења Колективног уговора, због чега је Колективни уговор на ком је тужила засновала потраживање престао да важи.

Полазећи од успеха парничних странака у овој парници из радног односа, овај суд је одбио захтев тужиле да се обавезе тужени да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 361.415,00 динара, у смислу одредби члана 153. ЗПП, као и захтев туженог за накнаду трошкова, ближе одређених у ревизији, с обзиром на то да исти нису опредељени по врсти и висини, у смислу одредбе члана 163. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 416. став 1. и 165. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић